

Any XVII

Barcelona 15 Decembre de 1904

Si d' un cromó no 's tractés
 dels que, per Nadal, cada any,
 té a la venda 'l senyó Estany,
 qu' al punt ab ella me casés
 no ho troessin pas estrany.

De dijous á dijous

LO desafio, es privat.

Las lleys espanyolas 'l condemnan... y las lleys son fetas pe 'ls ministres y 'ls diputats, que son 'ls primers y gayre be 'ls únics que'n fan ús, porque 'l desafiars' es regonegut com una grossa tonteria, per no posarli 'l nom de «besties» que li pertoca.

Ja sols 's barallan 'ls pinxos, 'ls diputats y 'ls ministres.

Y aixó deu esser, porque ministres y diputats... no fan més qu' oficis de pinxo.

Tal s'han posat las cosas, qu' els governs han de tenir á son entorn lo que s' en diu: l' home de la por.

Com els burdells.

**

Lo qu' ha sofert 'l govern d' en Maura, no ho es pas una crisis ministerial, en lo ver sentit de la paraula.

Res d' aixó... ni molt menos.

En Sanchez Guerra s' ha alsat de la poltrona, no pas per res mes que per' anar á donars' quatre plantofadas ab en Soriano.

Es com lo pinxo, que per no comprometre la «casa de marcolfas,» surt á fer gavinetadas al carrer.

Un cop «pentinat» lo parroquiá escandalós, que mou rahons per no pagar la taxa s' en entorna cap á la «casa» qu' hi fa falta.

Aixís mateix en Sanchez Guerra, ha deixat d' esser ministre y del mateix modo ho tornarà á ser ben aviat.

Tot l' actuat, no es res mes que comedia.

«¡Puede el baile continuar!»

**

Ja d' ara en avant, ningú duptará que 'n Maura es home de govern.

Ha passat al davant d' en Cánovas, qu' es tot lo que 's pot dir.

Fins te ministre qu' «espavila»

Y vist 'l qu' ha passat á n' en Soriano, 'ls diputats republicans, que son els cridayres del Congrés, tindrán de fer «muixoni» si no volen «rebrer».

Potser algun tonto s' havia pensat, que per ser ministre de... qualsevolga cosa, 's necessitaven talents expresos, coneixements especials

Donchs no senyors; no.

Lo que 's necessita es tirar be 'l sabre.

¡Prou qu' ho deya en Bartrina, malaguanyat!

**

Son colps amagats.

D' aquesta feta, ningú duptará que tenim govern conservador per un quinqueni.

Es á dir govern d' en Maura.

Mentres tinga una iglesia prop de casa seva, per oir missa cada dematí, convents per tot arreu per anar á pendre xocolata á las tardes y... en Sanchez Guerra, per desafiar al que «xilli fort» tenim ho-

me ben dispost per sacrificar's una temporada molt llarga.

Sino 's presenta res de nou, que tot podría ser.

Perque.. 's comensa aixís.

Y del ou al sou; del sou al bou y del bou á la forca.

**

Molts s' han pensat qu' aquest Sanchez Guerra es personatge desconegut, un qualsevol, d' aquelles terras que s' anomena Guerra, Sanchez, ó algun altre apellido d' aqueis «caloyos ó municipalescos»

Donchs, s' erran de mitj á mitj.

Aquest Sanchez Guerra del sabre, ja fa molt temps que es conegut y ben conegut.

Essent governador de Madrid, al «amparo» d' en Maura y sota lo poder d' en Silvela, ja pe 'l mes d' Abril del 1903, 'ls diaris publicavan: «Que dimita!»

Deya «El Globo:» que 'l governador civil no servia per res mes, que per garantia de la seguretat personal dels ministres.

No hi guanyavan enterament res, ab tal comparansa.

Per mor d' un «esvalo» qu' acabava de succehir á Madrid, s' havia comprovat y no enxiquian per tant la figura del gran cacich per Cabra, si no 's que li donavan adequadas proporcions.

A puntadas de peu, treya de son despaig als periodistas l' en s' en demá, ab lo seu mal genit.

Y fent sempre de gos de presa... també s' arriba á ser ministre.

A la vista ho tenen.

**

En Sanchez Guerra, no pot pas presentar de quan era periodista, qu' aixís va comensar la carrera, ni un sol article que tinga substancia.

Com governador civil qu' ho va ser cinch mesos, sols va deixar rastre de rancunias y malasvolensas al poble de Madrid.

Ara com ministre, després dels atentats á la gramática castellana, sols sab fers'hi ó colps de sabre.

Son tots sos mérits.

Aquest home, no es res més que «mitxanía» exaltada al poder pe 'l joch de «cubilotos» de la politica.

Sempre ha fet 'l «pavo real» tant quan lluhia 'l bastó de borlas, com quan passejava 'la casaca brodada, qu' encara deu guardar per tornar á ferla servir.

Tots aquets que van darrera en Maura, son 'l mateix.

Si avants d' ell, tots 'ls polítichs d' Espanya anavan fent la viu-viu á las costellas del presupost... després de la vinguda d' ell, sembla talment que se l' han d' empassar d' una caixalada.

Tal es la gana que traganan.

**

De tot lo dit fins aquí, s' en treu en clar qu' els secretaris d' en Maura, no arriban al nivell intel·lectual del punyo de son bastó, ni dels galons brodats que lluheix 'l lacayo del seu cotxe.

Y després tots bons.

Ni en Soriano, ni en Sanchez Guerra, han tingut novetat en la salut.

Lo que no 'ns mou calor, ni fret.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

¡Un cop d' Estat al Infern!

(Conclusió)

¿Ahont eram dijous passat?
¡Ah! a l' infern, terra calenta;
tot son camps sechs ahont ni menta
hi arrela; tot es cremat.

Ni un aucell ni una floreta,
ni una font, ni cap espiga,
ni cap pera, ni cap figa,
ni cap poma vermelleta.

Alló es un camp desert, mort;
si un rellisca, 'l foch l' aixarpa.
Val molt més 'l «Camp de l' Arpa»,
y més 'l «Camp d' en Grassot»

Vaig veure un llimpia-botas
que no «feya» cap parell,
y un sabi músich molt vell
dant «llissons» á unas granotas.

Mes, seguim d' el «Cop d' Estat»
lo fil: vestit de valor
y ab gestos de gran actor
vaig esclamá entussiasmat:

—«Ciudadans: Lo goig intern
»qu' ara sento dins mon cor,
»fá que os parli ab ver amor
»fins ficat dins vostre Infern.

—¿De qué os queixeu?—Que 'n
no 'ns dona ví, ni café. (BOTERO
ni róm — Bé, sí; deu volgué
imitá á Espanya ab salero.

L' alcohol s' h' apujat molt.
—«També vol totas las donas.
«Dimonietas» ben bufonas
«estimarlo» han ja resolt

«Es un «Boch», ¡may tip 's veu!
—¿Y 'n «Banyeta?» Es democrá-
Ni ab las donas es fanátich, (tich,
ni allarga 'l brás més que 'l peu.

—Basta ja Com «calentonas»
son las «estacions» aquí.
«decreto» que ha de teni
cada «diablot» cent donas

També vull que als condempnats
s els donga sens remissió,
conyach pur, rom d' aquell bó,
y á cada «repás» set plats.

Vull que á tots s' els consideri
com avans de «caure» aquí,
y s' els deixi divertí
fent algún qu' altre «tiberi.»

Vull que s' els tracti ab amor
tant al isiu com hivern ..
¡Prou cástich té qui al infern
vé á raure ses pau ja al cor!

¡Prou cástich té qui sa estrella
l' ha escupit en eix trist lloch,
y 's va rostint poch á poch
com al foch una costella.

Ab aixó, tant d' en «Banyeta»
Rey avuy, com d' en «Botero»
que ho era ahí ferm espero
que obrin ab conciencia neta.

Y si mon «fallo» els dos reys
no volguessin acatá,
«poder» tinch per obligá
á que 's compleixcan mas lleys

Ab aixó, tinguéu memoria
de ma vinguda á l' infern
al bell mitx cor de l' hivern .
Aquí pau, y després gloria.

—¡Visca ¡Visca 'l «forasté»
¡Visca 'l «Poeta» trempat
que ha donat lo «Cop d' Estat»
que haviam de menesté.

Y puig m' os heu tret d' apuros
y als «Reys» heu avassallat,
teniu, rebéu de bon grat
aquets dos caixons de puros.

Noys, ¡quin aroma! Dech dí
franch y plé de goix intern
que 'l tabaco del infern
es molt millor que 'l d' aquí.

¡Alsaren tots las banderas!
¡Renillaren los caballs!
«Dimoniets» xichs com brivalls
llensaren las cartutxeras.

En «Banyeta» conmogut
me digué:—Nov, tens molt brillo:
En «Cánovas del Castillo»
que aquí viu, t' ha conegut.

—Y... ¿qué ha dit?—Qu' erats un
que t' sabías portar l' oli (peix
—¿Está grás?—Molt —No t' amoli;
aquí ray, ja 'l fondrá 'l greix.

Qui en la terra fou «Gobern»
sens ni un fet que l' enalteixi,
es molt just qu' ara 's rosteixi
dins las flamas de l' infern.

Com qui rés tém ja en lo Mon,
abatut, però seré,
«Peré Botero» 'm digué:
—«m' heu mort, mes ne acoto 'l (front

«En «Banyeta» ha quedat Rey;
«qui té dinés té rahó»
«L' argent fait tout» —Si senyó.
Per tot lo mon, l' or es lley.

—Aquí á l' infern lo «valor»
es intrínsech, sens «patronya»
—Donchs es ben distint d' Espanya:
allí ja ni 's coneix l' or.

Sols veyém correr jitanos,
frases, lladres, «Celestinas»,
ahir pelas «filipinas»,
avuy duros «sevillanos.»

Molts obrers de fam cayguts,
molts bisbes rojos, grassíssims,
mestres d' estudi pobríssims,
y «trinxerayros» molt bruts.

«Atracadors.» «carteristas»,
«polissons» gent de mal viure.
y altres que... molt «curts» d' es-
(criure,
son «llarehs» que 's perdan de vista

—Vaja, adéu — digué en «Botero»;
mana y disposa.—Ja ho sé
Si ab ré m' has de menesté,
ja ho sabs, á l' infern t' espero.

Xócala: M' has destronat
ab ta «lábria» y picardia,
y has alcansat en un dia
dá eix terrible «Cop d' Estat.»

Més jo 't jur, amich «Poeta»,
que no passaré mitj any
sens que ab cap pena ni afany
destroni jo á n' en «Banyeta»

—Tot aixó son vuits y nous,
—en «Banyeta» vá exclamá:
—vina, que veurás ballá
á casa meva, uns «balls» nous.

Y, efectivament, galanas,
alsantse un pam las faldillas,
y ensenyant las pantorrillas
com las antiguas romanas,
un xiquet la cama alsant.
encantadoras y bellas.
parodiaren «ells» y «ellas»
un estrepitós «cán-cán.»

Y en mitj de las emocións
que tot ball sol produhí,
fins me vá semblar senti
com un ruixat de petóns.

Una, que vestía blau,
hermosa, encar que morena,
deya:—Fills meus, si aixó es pena,
que no vinga may més pau.

Vejí en una reconada
un que reya molt 'ranquil .

Era 'n «Pepet del Carril»
qu' escribía la «vuytada.»

«Ellas» següían ballant
un xich més la cama alsantne
y als «dimoniets» engrescantne
ab son desenvolt cán-cán

Y puig tinch ja una fortuna
y de gastarla grans ganas,
d' aquí un parell de setmanas
faré «¡Un viatge á la lluna!»

Será un «poema» xocant
plé de llúm y de color.
No crech que ab cab més «autor»
haguesseu viatjat tant.

MARCELINO SANTIGOSA

Espigoleig

—¡Recristina! La meva dona y 'l meu dependent
están abrassats darrera d' aquella acàcia. ¡Sort que
me 'ls miro pe 'l forat del pany y no 'm deuhcn
veure! Millor; aixís puch evitar l' escándol.

—Mestre, vos sou 'l qu' ahir forcejavau la porta de
casa meva per robar-me.
—No ho cregui; es que faig práctica á obrir panys.

Y.

Conquistadoras

Quatre donas, totes ellas
de diferents nacions,
que sols creuen en l' amor
que 'ls pot donar patacons. .

L' HOME DE BARRI

CONEIX tot lo vehinat y 'l coneix tot Barcelona.

En un sol día se 'l veu al Encant, al Padró, á ca la Ciutat quan treuen la rifa, á la parada, al *Martillo* y al *Ensanxe*.

De tots los fabricants ne sab la historia y de la gent del seu barri 'n te pe 'l cap dels dits tota la parentela, vicissituts, bonas prendas y defectes.

Sab fer lo gos, sab fer jochs de mans y versos, es d' un teatro d' aficionats, te, ab altres companys, un piset llogat á Gracia, se la pica de bon mosso, es de moltes germandats, ha sigut oficial de la milicia un cop y dos cops capitá manaya.

Encara que predica l' ateisme, lo veurán cad' any posar cadenas de paper, mata y canyas verdas del un cap de carrer al altre, y fa la capta per los ciris del Sant de la cantonada.

Los días que la professò no passa per casa seva, hi sol anar ell, perque tot son gran delit consisteix en que no 's fassi cosa en que ell no hi sigui.

Quan lo empedrat del barri s' espatlla y 'ls vehins ne parlan entre sí, se recordan aviat del geni actiu y manífesser del nostre home y li encarregan que posi un comunicat ben fort en lo diari.

Y no tingan por que hi fassi falta; perque lo posar un comunicat es la seva menja.

Molt sovint haurán vist vostès en los periódichs certs escrits molt formals sobre si un carreter ha estat á punt de matar á un gos que costava tretze duros; sobre lo lluiment d' uns exámens de noys que varen dir de cor lo compendi de la *Historia de España* del pare Isla, sobre lo mal modo d' un agutzil al anar á cobrar una multa, sobre un piano que se sent tocar á deshora. Aquestos *remitidos* ó articles comunicats solen dur per firma «*Unos testigos imparciales!*», «*Un amigo de la verdad...*» tots son fets d' ell.

Y ja te prou cuidado en preguntar á tothom que troba si 'ls ha llegit, y no 's descuida tampoch de llegirlos á casa seva y en lo café, fent constar que ell es qui ho ha fet posar.

Los gacetillers li deuen molt agrahiment, perque sempre que 'l troban li pescan alguna noticia; de manera que 's pot atribuir ab rahó lo títol de col·laborador honorari y efícas, de tots los periódichs de Barcelona.

—«Home, vostès no dihuen may rés de la carretera de Sant Andreu, qu' es un fástich. En particular hi ha un tros de trenta cinch metros (los vaig contar), tan plé de sots, que no sols fa vergonya, sinó que pot ser causa de moltes desgracias.»

«Home, fa avuy disset dias que á las nou en punt s' apaga 'l fanal de la cantonada del carrer dels Cambis. No sé si deu estar embussat lo conducto ó qué; pero lo cert es que ningú l' adoba. Diguin alguna coseta.»

«Home, ara tiran á terra una casa vella de devant de la meva, y en un tronch d' un arbre del jardí hi varen trobar una niuhada de nou ratas grossíssimas. Pósiho en lo diari, qu' es curiós. ¡Ah! escolti; los manobras ne van matar cinch y 'n va quedar una de mal ferida.»

«Home, en un any lo número 14721 ha sortit premiat cinch vegadas, y lo 14722 fa quinze anys que no ha sortit.»

En época d' eleccions, ell no para ni sossega.

Lo veurán anar d' aquí, d' allí, animant als tebis, entussiasmant als calents, escalfant als reácios, comprometent á tots y repartint candidaturas per tot ahont arriba sa influencia.

Per Nadal ell es cap de colla que juga un bitllet enter de Madrid. Roda tot Barcelona buscant cómplices per veure si 'ls topa la grossa, y fins escriu cartas á amichs que té en certs poblets perque s' hi interessin. Ell dona recibos firmats á tots quantis contribuheixen á fer lo computo, y es lo primer que mira 'l parte telegráfich que dona rahó del primer premi.

Sol tenir á casa seva un test ab bálсам del seu, que serveix per tots los talls de vehins, parents y coneguts. Mes no sols té 'l bálсам, sinó que sab mil remeys casulans y ls ofereix gratis, tan si 'ls hi demanan com no.

Sab fer lo remey que ell ne diu *Larrudá* y 'n regala ampollas plenas; sab de memoria en Raspall, sab fer gruas y té una recepta, feta d' un frare, qu' es infalible pera curar panallons.

Home servicial com ell, no hi es en la terra.

A voltas lo sentirán parlar de persona molt encopetadas. Algú s' afigurará que las anomena sens haverhi tingut tractes y sols pera donarse importancia; donchs s' equivocan: en aixó si acás exagera, no ment.

Jo vaig averiguar casualment que la duquesa de N. li estava molt agrahida y l' estimava molt perque una vegada va remoure mitj mon pera ferli venir de París un gerro de porcelana igual á un altre que ella tenia despariat; y mes endevant li va atrassar una dida tan bona, que s' ha quedat á la casa de cambra, y al cap de set anys que la tenen, n' están tant contents, que no saben ahont posarla.

Per aquest y altres mérits té més coneixensas y simpatías de las que á primera vista podrian atribuirseli.

Perque aquest home encara que lleugerot y tarambana, té un fondo d' honradés que 'l fá apreciable.

Un dia de bullanga, per cert, va donar un solemne fart de llenya á un minyonás que 'n feya dos com ell, perque, aprofitantse del pánich universal, se 'n emportava, sense saber lo qu' era, un sach de cagaferro abandonat á la porta d' un clavetayre.

Y té una senyal al front, que no se 'n hi anirá may més, d' un dia que volgué aturar dos caballs desbocats eu lo passeig de Gracia. ¡Prou que l' ensenya á tothom!

Quan dich qu' es l' home del barri, podéu creure que no paran aquí las sevas habilitats.

Cada any fa pessebre y 's gasta diners y paciència pera complaure als aficionats á aquest género d' espectacles. En lo seu pessebre may hi fá falta una fonteta ab aygua natural, un molí de vent que va, ò un vapor que camina ab máquina y fa 'l fum de cotó fluix.

De secrets pera treure tacas ne té molts, y d' esqué hi hán poch pescadors que n' hagin remenat tant com ell, fet per las sevas propias mans.

Quan entre 'ls seus coneguts se tracta d'anar à passar un bon rato à la Satalía, à la font Groga ó à Bellesguart, lo primer es consultarlo à n'ell, que s'encarrega de la birosta... perque també es cert que per cuynar no n'hi ha d'altre, en particular quan se tracta de sopa ab rap, d'un bon romesco, y de tot alló que 'n solém dir menjars de fora, advertint qu' es lo rey de la curadella... y se 'n alaba ab rahó.

No hi ha secret qu' ell no averiguihi ni gent renyida qu' ell no tracti de posar en pau, per més que à voltas, sens voler, encengui més la guerra; puig no sempre la discreció del home correspon à sas bonas intencions.

Ben fets ó mal fets, la veritat es qu' ell ha contribuït à que 's fessen molts casaments, y es padrí de més criaturas que no hi ha en la cambra dels borts.

Va ser una vegada obrer de la parroquia: mes s'ho va pendre ab tal ardor y foren tantas las innovacions que somiava, y volía introduhir inmediatamente, que 'ls capellans y demés de l'obra gent metódica y poch aficionada à novetats, lo disgustaren del cárrech. Es la única vegada que ha intervingut poch satisfactoriament en cosa à ell encomanada.

L'home de barri viu quasi content de la seva sort; y es alegre y campetxano sempre que li donguin la direcció ó gran importancia en qualsevol negoci. Mes en lo fondo d'aquell home frívol, alegre y filantrópich, hi despunta de quan en quan una certa melancolía.

L'home del barri abriga una ambició (¿quí no 'n té una?) ambició noble y digna d'un patrici.

L' enamora, l' encanta una posició cívica propia de son carácter é inclinacions. May l' ha demostrada pel clar à ningú; per més que de la abundancia del cor parli la boca...

L'home del barri sería completament felís si 'l fessin regidor.

Mes com la felicitat no es feta per aquest mon, es segur que no l' en farán. Tot lo barri está conforme en que es digne del cárrech y opina que 'l desempenyaria be, pero ¿qué volen? ¡Cosas del mon! No l' en farán, perque segueixi sent veritat que en la terra no hi há felicitat complerta.

R. R.

CANTARS

Es ta boca una floreta
pura, alegre, somrosada,
mes ¡ay! com que l' alé 't put...
qui á besártela s' hi atraca.

Que 'm sacrificués per tú,
dona injusta, aixó voldrias.
¡Oh, egoisme del infern,
y que n' arrastras de víctimas!

Indigna que has renegat
del amor seu, entregante
en brassos de la luxuria
y ara ab ell vols arrimarte.

ANTOLI B. RIBOT

Pessebres

MOLTS no 'n tenen, ni n' arreglan, y mereixerian estarhi.

Lo jovenet que segueix à la modisteta per aquests carrers à entrada de foch, es un *xay* fet y pintat pera 'l pessebre de la vida.

Lo cassat que, mentres fa 'l *burro* al cassino, no 's cuyda d'averiguar si 'l cosinet ó 'l tio fan las sevas *vessas* al domicili conjugal, es un *bou* que... ¡ni fet exprés! pera 'l pessebre matrimonial.

La casada que, fent servir al seu marit de *bon Jan* pera sos fins... corporals, es una *vaca* que no pot faltarihi en lo pessebre da la... ditxa doméstica.

La raspeta que, d' amagat de la mestressa, sisseja pera protegir al seu *Marte* ab galons de cabo según, es una *guilla* que donaria gust de veure al costat del *llop* del senyoret à la cova... d' una cuyna qualsevol.

De pagesos al voltant del naixement, ne trovariam à mans besadas:

L' usurer que, ab la capa de protegir al pobre empleat, deixa diners al 150 p^o y encare gracias;

Lo politich de club que ab quatre figuras (de pessebre) retórica improvisa un discurs que li fa guanyar un acta de concejal;

Lo bolsista que, valentse de tots 'ls medis reprobats per la bona fé y aprobats per l' afany universal *la qüestió son quartos* fa arrastrarse en cotxe per falta de salut;

Lo comerciant que escanyant al productor, aixampla sas relacions sacrificantse (diu) pera salvar l' agricultura; y l' industrial que, fabricant per mil, paga contribució com si fabriqués per cent; etcetra, etcetra y etcetra, son 'ls grans *pagesos* del pessebre de la So-

Y no faltan *porquets*, *samaritanas* qu' en lloch cietat actual.

d' aygua ofereixen un' altra cosa; *magdalenas* reincidentes y estrelles... ab quía pera arrodonir los pessebres del día.

En quant als *reys*, no entro à férlosi figurar perque no m' hi tracto, ni tinch prou franquesa pera ferne ficar cap à cap pessebre.

Lo que sí, 's pot dir y assegurar que, del modo que s' han anat posant las cosas, are mateix tot Europa sembla una *Nueva Belén*, y en quant al pessebre espanyol es de lo més rich que hi há, perque no faltan personas com bestias pera fer un pessebre perpétuo.

Me descuydava de la virám que hi representa un gran paper en nostre pessebre nacional: 'm refereixo als galls; perque aquí en aquet país tothom vol alsar lo *gallo*, ab las *plomas* à la má.

Y més que Bethlem, la nostra Península, sembla feta y pastada una Jerusalem.

Prou que li escau molt alló:

Jerusalém, Jerusalem;
com més aném, menos valém.

PEPET DEL CARRIL

Els nostres grans moralistas
condemnen els desafios
y els Mauras hi envian cegos
perque destorbin tals kios.

Y á despit de la cultura
qu' aixó dels lances no admet,
cada dia hi ha un Soriano

Pe 'ls serveys de la Marina
no hi falta may el panis
mentres quedan desatesos
els clams del pobre Pais.

PRINCIPAL

Dimars al vespre, vá estrenar la companyia d' aquesta casa *Amor que pasa* comedia lleugera en dos actes dels germans Quintero.

Els autors van guanyar la batalla, emportantse 'n l' aplauso general del públich.

Fou una victòria de debó, mes qu' els autors no asiressin á la conquesta de Port-Arthur ni tant sols del coll de 203 metres d' alt.

Perque la nova comedia es sencilleta, com totes las dels xicots Quintero.

El amor que pasa es escrit ab la gran pulcritud de consuetud en tals autors, 'ls acudits son de bona mena 'l dialech florit.

Un esclat mes de vida regional.

Si val senyalar taras, hem de dir qu' els Quinteros tornan á dir 'ls xistes de sempre, encara que 'ls diuen be, que resultan mes del dialech que no pas de l' acció de l' obra y qu' aquesta es esllanguida y deixafada, sobre tot cap al final.

Els actors no van fer res de extraordinari en l' execució.

Pero van representar un conjunt discret y forsa enrahonat, que va complaure al auditori y pot deixar satisfets als autors que van ser cridats, no presentantse per ser fora de Barcelona.

Ca 'l citar la Sra. Estrada, Srtas Blanco, Carbone, Martinez, Valls, Yñiguez y Abella y Srs. Reig, Mendiguchía, Llano y Molinero.

El amor que pasa mereix ser vista per tothom, mes que 'n recordi una estimada sarsuela catalana, qu' ha servit de patró sens dupte.

No volém dir que sia una servil imitació, ni un robo.

Els germans Quintero, son literats d' honradés immaculada y no 'n son capasos.

ROMEA

La comedia *El gran trapella*, de molta broma com s' anunciava, resultá una verdadera *novela*, com diria lo malograt Colomé.

Lo públich, casi per unanimitat, va trovar que ab tot y constar de tres actes, ne sobraven lo menos tres y ne faltaven altres tants pera que tingués una mica de sentit comú.

El gran trapella es tallat ab lo patró de *Lo joch dels disbarats*, pero ab estisoras molt oscadas y carregadas de robell.

No compreném com la Empresa se vá enamorar de obra tant petita (volíam dir dolenta).

Per demá s' anuncia l' estreno de una comedia de Molière, arreglada á nostra escena per lo Sr. Capdevila, ab lo títol de *Tots boijos*.

TIVOLI. - CIRCO EQUÈSTRE

Darrerament s' han presentat los célebres Ombra's que son, sens dupte, 'ls primers barristas coneguts; la Sra. Italia, que 'ns ha donat á coneixe, servint ells d' eje, uns caballets *originals*, consistents en una barra qu' ella fa rodar ab los peus haventhi á cada extrém una criatura de poch anys, aquesta senyora, formant part de la familia Ancilloti, fa alguns primors junt ab sa familia en la bicicleta, pero á dir veritat en aquest sport hem vist cosas millors; y, finalment, cal fer menció del Chirofermen, notable alambrista, qui, com si 'l caminar sobre fil-ferro ab los peus no fos bastant hi camina ab camas de fusta.

Hi ha en preparació altrás novetats.

Lo novenari d' ànimas

¡Ay, que dolor!

Lo cloquer sa veu de bronze,
pels finestrals, al entorn
llensa congregant lo poble
al temple, á pregar pels morts.
Los feligresos sumisos
cap baix y omplerts de fervor
silenciosos á l' Esglesia
s' atansan poquet á poch
Tétrica llum esparpella
del sant temple la foscor,
fosca que á resar convida
las mes pías oracions.

Se comensa lo rosari
recitat pel bon rector
á qui contestan á coro
llurs feligresos devots
qual veu ressona en lo temple
com de l' onada lo ronc
al abordar en la platja
després d' un desfet cicló.

Posat fi á n' el rosari,
llegeix sanas reflexions
lo párroch desde la trona
que cauhen com pluja d' or
damunt d' aquell auditori
espill de fé y religio;
baixa 'l rectó y desde 'l coro
entonan los cantadors:
«á las ànimas ohíu
que cridan ¡ay, que dolor!»

Y apenas queda estingida
la veu d' eixa impetració
desd' la cátedra sagrada
predicador bondadós
fá un sermó tot senzillésa
flavrós com boseana flor

Venen després «las absoltas»
que conmhuen de debó
y posats genolls en terra
«l' àngelus» resa 'l rector
después del qual ne desfilan
marxant á entregarse al son;
y aixis fins á la novena
que acaba ab Comunió
ahont van tots anyoradissos
de rebra al Deu Redemptor
de las pobres animetas
que cridan ¡ay, que dolor!

S. BRUGUÉS

Entre pagesos

—¿Ab aquet fret us en aneu á peu al pobie vehi?
—¡Ay, fill! si hi anava ab lo burret se m' encostí-
paria... ¡y ell té familia á l' estable, que jo, no tinch
ningú!

YOY

A mitx camí de Montmartre, a la plassa de Saint Georges, un d' els punts més concorreguts de París, s' ha inaugurat un monument al gran dibuixant francès de 'l darrer segle, en Gavarní.

Aquest n' era sols un nom de guerra; un pseudónim ab que 's tapava lo seu verdader nom, que 's deya G. S. Chévallier

Fou en Gavarní, mestre en la caricatura de son temp observador tí de las costums qu' en sos dibuixos retratava pintor de gran trassa y segons contan, un gran matemàtic, ram de ciencia qu' en conreava sols per afició y sens esperansas de cap emolument.

Els dibuixos d' en Gavarní, encara serveixen per mostra als dibuixants d' avuy en dia; son àlbum «Les enfants terribles» es model de fina gracia y pu'era execució; lo desenrotlló d' els primers Dioramas que van sortir a Fransa, a n' ell se deu.. y molts empresaris fan la fortuna que n' Gavarní no pogué atrapar treballant molt.

Home despreocupat, 's faria un tip de riurer, al mirars' en estàtua dalt de 'l pedestal, tomant 'l sol y la pluja.

Un d' els més bons acudits de la vida d' en Gavarní, fou la creació d' els grans balls de màscaras a l' Ópera de París.

La disposició y guarniment de la Sala fou obra seva, y tota la societat elegant de 'l gran mon, vá desfilars' per sos salons, entre mitx de 'l bullici propi d' aytal festa, que totas las «cocottes» contribuïren a lluhir ab sos mellors trajos y els disfrassos més elegants.

Tant gros fou l' éxit d' aytals balls, que tots els grans teatros del mon 'n prengueren patró per imitarlos.

A Madrid 'ls balls de 'l Real y a Barcelona 'ls del Liceo han tingut boga a son temps.

Ara com ara, van molt decayguts y ja han passat de moda.

Cada cosa a son temps, com las figas per l' Agost.

Diuen que ja 's trova mellor en sa malaltia, lo regidor en Juli Marial.

Molt ens en alegrém de la mellora, per ser en Marial un d' els pochos bons republicans que 's desfán pe 'l be de 'l poble.

Per aixó en parlém, contrari a las costums de «La Tomasa»

Els estudiants de medecina, van rebre ab picaments de mans al rector de l' Universitat, doctore Rodríguez Méndez, al presentars' a l' aula lo dissapte darrer.

Els aprenents de metje anavan concirosos y mal humorats pe 'l pati de la facultat, perque hi habian apostats una parella de polissonts

A ' arribar 'l catedràtic baró de Bonet, va ordenar que s' en auessen 'ls polissonts perque feyan més nosa que servey.

L' inspector Iñiguez no va trobar l' ordre prou bona, fins que 'l catedràtic va telefonar al govern civil, conseguint l' ordre desitjada.

Y tots van quedar contents.

S' ha mogut gatzara a l' isla de Cuba per mor de l' elecció de 'l president de la República que 's va acostant.

No son ben determinats encara 'ls partits polítics qu' en volen seva la presidencia, tant y més quant la gent que treballa y cubreix 'l pressupost, viu llunyana de la política:

Tampoch s' en cuyda gens la gent que 'n viu de l' intel·lectualisme; s' entén ben bé, perque uns y altres ja 's guanyan prou bé la vida y no 's volen xuclar 'l pressupost de la República.

Es un mirall en que 'ns deuriam mirar 'ls espanyols.

Y una gran lliçó d' autonomia per apendrer.

Lo preu remunerador a que 's ven 'l sucre de Cuba per sas bonas qualitats, y l' augment grandíós qu' ha tingut 'l cultiu de la canya, desde l' emancipació de l' isla, qu' ha tornat l' espessa «Manigua» en frondosos canyars, fá que allí no 's preocupin de 'l preu d' els jornals, que 's pagan a bon preu; sinó 's de la manca de brassos per treballar.

Lo mes de Novembre van arribarhi d' Espanya 3500 treballadors, y ens sembla la més petita proporció de l' estranger.

Tots son ben rebuts, si van ab ganas de fer feyna.

La vagamunderia, es mes penyorada qu' aquí: no pás per lleys espessas; no mes pe 'l bon sentit de la gent.

Lo govern, que 'n manté ocupats molts milers de treballadors, en fer carreteras, ferro-carrils y obras d' utilitat pública per tot arreu, tracta seriosament de suspendrer las obras per un quant de temps, pera donar lloch als treballs de la «zafra» qu' es la sega de la canya dolça.

Feta la collita, tornarà a empendrer las construccions novellas ab més fermesa que may.

Comensará obras novas.

Aixó vol dir que Cuba es lliure y mereixia serho.

Lo diari de 'l partit socialista obrer, publica un article ben encertat qu' intitula: «Lo qu' han degut fer y no ho han fet.»

Aludeix als republicans y diu:

Fent una minoria poderosa al parlament han pogut fer obra progressiva y bona pe 'l país y no ho han fet.

¿No 's necessitava tirar per terra l' influencia clerical y enrunar 'l poder qu' els afavoreix? Donchs en lloch de fer guerra al govern aixís que 'n va presentar 'l conveni ab Roma, han malgastat las valentias ab l' assumpto d' els suplicatoris, que tant s' ens en dona, y perdent 'l temps ab qüestions sens interés.

Lo Senat ja 'n te aprobat 'l conveni, sent ben segur qu' en lo Congrés també s' apropará.

¿N' es urgent, de tot punt necessari l' empendrer obras per donar feyna als milers d' obrers que no 'n tenen, posant ferma barrera a l' emigració qu' ens desangra, y ho es també l' abaixar 'ls articles de menjar per apaibagar la fam qu' en pateix l' inmensa massa de treballadors de per tot arreu?

Donchs aquestas qüestions qu' habian de ser primer que totas las altres, perque son de viu interés y perque l' abrahonarshi 'ls hauria dat gran forsa, las deixan estar per després y solzament li acuden quan senten 'ls clams feres-

techs dels treballadors y encara ho fan servir tant sols per fer la por als burgesos.

Lo marquès de Cabriñana, que s'ha fet conèixer pe 'ls estrambots qu'ha tret sempre ara fa una recapta per alsar un monument al general Martínez Campos

Está clar, qu'aixó es á Madrid.

La noblesa política, genera's, jefes y oficials que havian rebut favors en vida, donarán a'gun tant per pur compromés.

Lo qu'és 'l poble... no creyém qu'hi posi, ni cin h cén-tims.

¡No deurá fa'lar bronze per fondrer l'estatua del general, que bé deu saber qui es aquet, lo ministre de la Guerra!

Quant n'hi van demanar per lo d'en Pitarra, s'va negar per que no 'l coneixia.

Un altre dels diputats que molts cops logra fer riurer 'l Congrés encara que no s'ho proposi es l'Huelin.

Aquest dia:

Lo senyor president: Lo senyor Huelin te la paraula.

Lo senyor Llorens: Volia pregar...

Lo senyor president: He dat la paraula al Sr. Huelin...

Lo senyor Huelin: Es que 'l senyor Llorens...

Lo senyor president: Res, res de cortesias; sa senyoria te la paraula.

Lo senyor Huelin: Jo volia dirgirme al ministre d'Hisenda...

Lo senyor president: Allavors prou...

Lo senyor Huelin: ¡No! ¡no! (ab veu de tró) Deixim parlar... (tothom s'en riu)

Lo senyor president: ¡Ah... be!

Lo senyor Huelin profundament emocionat, barboteja una pregunta misteriosa parlant del reglament... de l'història de l'ètica... de las momias d'Egipte... y de la lluna.

¡Ningú l'entén! ¿Quins misteriosos arcans remou 'l talent sutil de l'eloquent y simpátich Huelin? (Mentrestan parla, may paran las riallas.)

L'escriptor francés en Jules Lemaitre, assegura ab sa paraula qu'en Syvelon, aquell de la bofetada al ministre de la Guerra á la República Francesa, es estat verament assassinat ab alevosia y premeditació pe 'ls fraemasons francesos.

Fá notar lo misteriós de tal mort, agena á tota Hey d'explicacions científicas; qu'ha tancat una boca ben disposta á parlar clar.

L'advocat Mr. Henry Robert que 'n tenia l'encàrrech de defensar á M. Syvelon, protesta fermament de que 'n sia sa mort un suícedi com han vo'gut fer entendre, y fá constar sos duptes de qu'haig estat un accident natural.

Els metjes qu'han fet l'autopsia al cadavre de 'l nacionalista en Syvelon han declarat que sa mort n'era per asfixia, intoxicat per l'acet carbónich després de la xameneya del quarto ahont dormia.

En Zol., va tenir la mateixa mort.

Lo gran café de Novetats s'ha obert novament al públich ab la cara rentada y vestit de las festas.

L'explendides dels fims de l'Ignaci Elias s'ha comprobat un altre vegada y 'l públich correspondrà per que s'ho mereixen tot.

Lo gran saló del café en l'heina per la blancor d'els tons clars ab que l'han decorat; per l'abandó de llums elèctrichs pe 'l gust exquisit del mobiliari; y agrada per lo líepol d'els serveys:

No s'pot demanar un despitfarro d'alegria com lo que s'vessa a la sala de Novetats; totas las condicions de hígiene y ventilació hi son provehidas, habéntseli donat encara major amplitud de sa que tenia avants de la restauració.

Una elegant balconada, será 'l setial de las orquestas que co'a de consuetat amenisarán las vetlladas clássicas de Novetats.

Es un establiment que fa honorá Barcelona y del que no s'trovan exemples ni al estranger.

Siga l'enhorabona als artistas qu'ho han fet y als amos qu'ho han pagat.

TALONARIS

PERA APUNTAIONS DEL

Sorteig de Nadal

Los de 100 fullas á 80 céntims

“ “ 50 “ á 50 “

Vendas al per major y menor

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN

FELICITACIONES

Un atacat de la boca

—Senyor dentista, si no vol obrir, arrúixim, per que trech foch pe 'ls caixals.